

وزارت آموزش و پرورش

نام دانش آموز:

اداره کل آموزش و پرورش مازندران

سوال امتحانی درس: جامعه شناسی ۲

نام خانوادگی:

اداره آموزش و پرورش شهرستان بابل

نوبت: دوم

نام آموزشگاه: غیردولتی دخترانه سما (متوسطه دوم)

تاریخ امتحان: ۱۴۰۲ / ۰۳ /

ساعت شروع: صبح

مدت امتحان: ۷۰ دقیقه

پایه: یازدهم

رشته: انسانی

تعداد صفحات: ۲ صفحه

ردیف	شرح سوال	بارم
۱	صحيح يا غلط بودن عبارات زیر را مشخص کنید. الف) جهان های مختلف با هم رابطه و تعامل دارند. ☐ ص ☐ غ ب) در فرهنگ غرب بار دیگر گرایش به دین و معنویت از سر گرفته شد. ☐ ص ☐ غ ج) مخالفان سرمایه داری را چپ گرایی می نامند. ☐ ص ☐ غ د) غلبه ی نظامی همیشه با غلبه ی فرهنگی همراه است. ☐ ص ☐ غ	۱
۲	جاهای خالی را با عبارات مناسب کامل کنید. الف) استعمار اروپایی در قرن ..... و ..... میلادی بزرگ ترین برده داری تاریخ بشریت را برپا کرده. ب) در فرهنگ قرون وسطی کتاب مقدس و ..... کلیسا معتبرترین راه شناخت جهان بود. ج) قرن بیستم را قرن انقلاب های ..... می دانند.	۲
۳	گزینه ی صحیح را انتخاب کنید. الف) هیچ یک از دو جنگ جهانی منشأ ..... نداشت و ظاهر ..... نیز به خود نگرفت و آتش این دو جنگ همه ی ..... را در بر گرفت. ۱) معرفتی - فرهنگی - کل اروپا ۲) فرهنگی - معرفتی - جهان ۳) دینی - مذهبی - کشورهای غربی ۴) دینی - مذهبی دینی - جهان ب) کدام یک از افراد زیر دست به اصلاحات سکولار در جوامع اسلامی زدند. ۱) آتاتورک - مارکس - وبر ۲) آتاتورک - رضاشاه - امام خمینی ۳) رضاشاه - امان الله خان - آتاتورک ۴) امان الله خان - امام خمینی - محمدرضا پهلوی	۱
۴	به سوالات زیر پاسخ کوتاه بدهید. الف) مهمترین عامل ادغام جوامع غربی در نظام جهانی جدید، چیست؟ ب) هدف در جامعه ی تغلب چیست؟ ج) نظریه ی جنگ تمدن ها از کیست؟ د) هدف در جنبش عدالتخانه چه بود؟ ذ) کدام بحران، مشکل سرنوشت ساز قرن بیستم است؟ ر) اولین انقلاب بعد از انقلاب فرانسه چه نام دارد؟	۳
۵	به سوالات زیر پاسخ کامل بدهید. رنسانس به چه معنی است و علت نامگذاری آن چه بوده است؟	۱

ردیف	شرح سوال	بارم
۶	تفاوت استعمار قدیم، نو و فرانو را بنویسید.	۱
۷	نمونه هایی از اقدامات جهان غرب که با حرکت های مستقل در جهان اسلام شکل گرفته است نام ببرید؟ (ذکر ۲ مورد)	۱
۸	جنگ سرد تا چه زمانی ادامه داشت و تداوم آن چه تاثیری بر بازار اقتصادی کشورهای صنعتی گذاشت؟	۱
۹	وجه شباهت و تفاوت بحران اقتصادی و چالش فقر و غنا را بنویسید.	۱/۵
۱۰	چه عاملی سبب شد که عالمان دینی در دوره قاجار از مقاومت منفی به فعالیت رقابت آمیز روی آوردند؟	۱
۱۱	نخستین بیدادگران اسلامی چه کسانی بودند؟ ۲ نمونه از حرکت های نخستین بیدارگران را بنویسید.	۱/۵
۱۲	منظور از افول سکولاریسم چیست؟ توضیح دهید.	۱
۱۳	دیدگاه مالتوس در نقد حیات کسانی که در فقر متولد می شوند را بنویسید.	۱
۱۴	ابعاد پرسش های بحران معرفتی - علمی را بنویسید.	۱
۱۵	روشنفکران چپ حرکت های خود را در چارچوب کدام اندیشه ها سازمان می دادند؟	۱
۱۶	تفاوت مشروطه از نظر عالمان دینی و منورالفکران چه بود؟	۱
تعداد سوالات: ۱۶		۲۰
با آرزوی موفقیت برای شما		

بخش اختیاری الف:

- ۱- ۱) محوطه ها و بناهای تاریخی
۲) ابزارها و وسایل دست ساخته انسان
۳) آثار شفاهی
۲- گزینه «۱»
۳- در این روش، مورخ با بررسی موشکافانه تمام اخبار و روایت‌های مربوط به یک رویداد و نقد آن‌ها، اقدام به تحلیل و تفسیر علل، آثار و پیامدهای آن واقعه می‌نماید. مانند تجارب‌الامم ابوعلی مسکویه - تاریخ بیهقی - مروج الذهب مسعودی (۲ مثال)
۴- زیرا متکی به تشکیلات سیاسی، اداری و نظامی منظم و منسجمی نبود و ثبات لازم را نداشت.
۵- الف) ساکنین مدینه را می‌گفتند.
ب) افرادی که از مکه به مدینه رفته بودند.
پ) کسانی که در مدینه به دلیل فقر بر روی سکوی مسجد زندگی می‌کردند.
ت) سال اسلام آوردن قبیله‌ها

بخش اختیاری ب:

- ۱- در دوران خلافت عمر و عثمان، درآمد‌های فراوانی از سرزمین‌های ثروتمندی که فتح شده بود، به خزانه مسلمانان در مدینه سرازیر شد. خلیفه دوم این درآمد‌ها را به عنوان عطایا میان مسلمانان توزیع کرد. نحوه توزیع عطایا توسط خلیفه دوم، اگرچه بر پایه مساوات اسلامی نبود، اما ساده زیستی و سختگیری ایشان نسبت به کارگزاران خلافت و بزرگان قریش، از ثروت‌اندوزی و تجمل‌گرایی آنان جلوگیری کرد. در دوران خلیفه سوم، بذل و بخشش فراوانی از بیت‌المال مسلمانان به افراد مختلف به خصوص خاندان بنی‌امیه صورت گرفت. علی در دوران خلافتش تلاش کرد که عدالت و مساوات اسلامی را اجرا کند. از این رو، بیت‌المال را به طور مساوی میان تمام مسلمانان اعم از عرب و غیرعرب، سیاه و سفید و بنده و آزاد تقسیم کرد.
۲- مصریان به دلایل مختلفی نسبت به حاکمیت امپراتوری روم بر سرزمین خویش ناخشنود بودند. از یک سو مالیات‌های سنگینی را به رومیان می‌پرداختند و از سوی دیگر اجازه نداشتند که به مقام‌های عالی برسند. علاوه بر آن مسیحیان مصر اختلاف مذهبی شدیدی با رومیان داشتند. گروه‌هایی از پیروان آیین یهود نیز که در اسکندریه و سایر نقاط مصر پراکنده بودند به دلیل عدم حمایت امپراتور روم از آنان در برابر مسیحیان از او ناخشنود بودند.
۳- پس از شهادت حضرت علی، معاویه در شام خود را خلیفه خواند و از مردم آن جا بیعت گرفت. امام حسن نخست با ارسال نامه‌هایی به معاویه او را از طغیان‌گری و تلاش برای جنگ و خونریزی بر حذر داشت؛ اما معاویه بدون توجه به نصایح آن حضرت به عراق لشکرکشی کرد و امام حسن به منظور مقابله با او، همراه با سپاهی که فرماندهی آن را قیس بن سعد بن عباده انصاری به عهده داشت، از کوفه خارج شد. دسیسه‌های معاویه برای خریدن یا جداکردن فرماندهان و بزرگان سپاه کوفه از آن حضرت، موجب آشفتگی در سپاه ایشان شد و حتی امام حسن (۱۱) مورد سوء قصد یکی از سپاهیان خود قرار گرفت. در چنین اوضاعی که اعتماد امام نسبت به کوفیان سلب شده بود. آن حضرت برای جلوگیری از ریختن خون مسلمانان با شرایطی، خلافت را به معاویه واگذار کرد.
۴- هارون الرشید، پنجمین خلیفه عباسی که مقام و حتی جانشینی خود را مدیون دبیر و مربی خویش، یحیی، پسر خالد برمکی بود، اداره امور خلافت را به او سپرد. یحیی و دو پسرش مدت ۱۷ سال صاحب چنان قدرت و عظمتی بودند که این دوره در تاریخ به دوران فرمانروایی برمکیان معروف شده است. اما سرانجام به طور ناگهانی و بی‌رحمانه به دستور خلیفه از صفحه روزگار محو شدند.

بخش اجباری:

۱- درست

۲- نادرست، مصالحه جویی با خلیفه بود.

۳- درست

۴- درست

۵- سیاسی - مذهبی

۶- فولاد - طلاکاری

۷- قسطنطنیه - عثمانی

۸- مدیچی - فلورانس

۹- گزینه «۱»

۱۰- گزینه «۱»

۱۱- گزینه «۱»

۱۲- گزینه «۳»

۱۳- در عصر سامانیان زبان و ادب فارسی اوج گرفت. امیران و وزیران ایران دوست و فرهنگ‌پرور سامانی زحمات فراوانی برای ترویج این زبان کشیدند. آنان شاعران و نویسندگان فارسی گو را تشویق و حمایت می کردند. رودکی، پدر شعر فارسی، در این زمان می زیست و مورد حمایت دربار سامانی بود. حکیم ابوالقاسم فردوسی نیز در اواخر دوره سامانی شروع به سرودن شاهنامه کرد.

۱۴- ابوریحان - غزنویان - نجوم و جغرافیا

سهروردی - سلجوقی - فلسفه و کلام

خیام - غزنوی - ریاضیات و نجوم

۱۵- هولاکو نخست قدرت اسماعیلیان را با گشودن قلعه های مستحکم آنان از بین برد. او سپس با تسخیر بغداد و کشتن خلیفه عباسی به حکومت خاندان بنی عباس پایان داد.

۱۶- جامعه دوره مغول - تیموری به دو دسته کلی فرادست و فرودست تقسیم می شد. در ابتدای دوره مغول، رؤسای قبایل و فرماندهان سپاه، گروه اشرافیت نظامی را تشکیل می دادند و از امتیازات و اختیارات فراوانی برخوردار بودند. اما با مسلمان شدن مغول ها، به تدریج بزرگان ایرانی شامل دیوان سالاران، عالمان، اندیشمندان و مشایخ صوفی تحت حمایت ایلخانان، موقعیت و نفوذ اجتماعی خود را بازیافتند و تلاش کردند که زیاده خواهی و خودسری اشرافیت مغول را مهار کنند. بازرگانان و اهل صنعت، حرف و هنر نیز مورد احترام قرار گرفتند.

۱۷- به دلیل علاقه مندی ایلخانان، و فرمانروایان تیموری به جاودانه ساختن کشورگشایی و موفقیت های سیاسی و نظامی خود و خودآگاهی رجال ایرانی.

۱۸- هجوم چنگیزخان به ایران و ویرانی شهرها و نابود آثار فرهنگی و هنری.

۱۹- در دوره شاه تهماسب، هنرمندان قزوین، آثار برجسته ای پدید آوردند. شاه تهماسب از نقاشان و هنرمندان چیره دست زمان خود بود. مجموعه آثار خلق شده در دومین پایتخت صفوی از ویژگی ها و نوآوری هایی برخوردار بود که موجب شد سبک نقاشی آنان به عنوان مکتب نگارگری قزوین نامیده و معروف شود.

هنر نگارگری در دوره شاه عباس اول به اوج شکوفایی خود رسید. در این دوره نقاش بزرگی به نام آقا رضا عباسی با طرح ها و نوع آوری های بی نظیرش، مکتب اصفهان را پایه گذاری کرد. مهم ترین نوآوری رضا عباسی در نگارگری این بود که زندگی روزمره عموم مردم و فعالیت اصناف و پیشروان را به تصویر کشید.

۲۰- به دستور شاه صفی به قتل رسید. وی حاکم فارس بود.

۲۱- برخی از محققان، دوره صفوی را عصر طلایی پارچه‌بافی در ایران شمرده‌اند. در این دوره پارچه‌های متنوع و گوناگونی مثل ابریشم، مخمل، بافت فلزی (زریفت) ترمه و قلمکار در کارگاه‌های کاشان، اصفهان، هرات، مشهد، یزد، کرمان و... بافته می‌شد. هر کدام از این شهرها در تهیه و تولید پارچه‌ای خاص تخصص داشت. اصفهان، یزد و کاشان از مهم‌ترین کانون‌های پارچه‌های زری بافت بودند و بافندگان کرمان در تولید شال و ترمه مهارت داشتند.

۲۲- الف) اختراع خیش آهنی، بهره‌گیری وسیع از اسب در امور زراعی و استفاده درست از کود حیوانی موجب بهبود کشاورزی و افزایش محصول شد.

ب) زیرا هر سال حدود یک سوم تا نیمی از زمین به منظور بازیابی قوت زمین زیرکشت نمی‌رفت. قحطی و گرسنگی به کرات اتفاق می‌افتاد و وضعیت نامناسب جاده‌ها و حمل و نقل موجب تشدید آن می‌شد.

۲۳- دولت پرتغال، ناوگان دریایی خود را به فرماندهی آلبوکرک به هند گسیل کرد و او توانست تعدادی پایگاه تجاری - نظامی در جزایر و سواحل خلیج فارس، هندوستان و چین تأسیس کند. این اقدامات به منزله نخستین گام‌های اروپاییان برای استعمار سرزمین‌های دیگر محسوب می‌شود.

۲۴- نهضت پروتستان وحدت کلیسای کاتولیک را از میان برد و باعث بروز جنگ‌های مذهبی میان پروتستان‌ها و کاتولیک‌ها شد که بخش‌های وسیعی از اروپا را فراگرفت. این نهضت هم‌چنین به تقویت پادشاهان و دولت‌های ملی و رشد اندیشه ملی‌گرایی در اروپا کمک فراوان کرد.

پیامد دیگر نهضت پروتستان تضعیف قدرت کلیسای کاتولیک و کاهش نقش آن در زندگی مردم و جوامع اروپایی بود. (ذکر ۲ مورد)